

Delo za pomoč Kitajski - Tajni anglo-francoski razgovori

Rooseveltov govor dal Ligi narodov pobudo, da je sklenila sklicanje mednarodne konference v pomoč Kitajski. — Brez Amerike ne bo Liga nič podvzela ter bo prepuščala delo tistim državam, ki so podpisale pogodbo deveterih velesil.

Ženeva, Švica. — Govor, ki ga je imel predsednik Roosevelt pretekli tork v Chicagi, je našel globok odmev širom celega sveta in velesile, zlasti pa oklevajoča se Liga narodov, so dobile v predsednikovih besedah novo pobudo, da kaj store proti Japonski. Seveda pa so velesile pri tem skrajno previdne in njih navdušenje za pomoč Kitajski izhaja predvsem iz upanja, da bo pri tem prevzela Amerika vodilno mesto in se bo sama postavila v največjo nevarnost.

Liga narodov je isti dan postavila resolucijo za sklicanje mednarodne konference v svrhu poravnave konflikta na Daljnem vzhodu, katero je drugi dan celotno zborovanje odobrilo. V resoluciji se priporoča sestanek tistih držav, ki so podpisale takozvano pogodbo deveterih velesil; dalje se izraža moralna podpora Kitajski in se članicam Lige narodov priporoča, naj ne podvzamejo nobenega čina, s katerim bi oslabilo odporilo silo Kitajske, marveč naj nasprotno vsaka za se išče sredstva, kako bi Kitajski pomagala.

Kakor je torej razvidno, se je Liga odločno postavila na stran Kitajske, toda značilno je, da njena pomoč obstoja le iz besedi; ukrenila ni namreč niti najmanjšega koraka, da bi dejansko podprla svojo članico v stiski, Kitajsko. Značilno je, da je vso tozadevno odgovornost preložila na druge rame, namreč na tiste države, ki so v letu 1922 podpisale pogodbo deveterih velesil, v kateri se zagotavlja nedotakljivost Kitajske. Na ta način si je Liga zagotovila, da bodo morale tudi Zed. države stopiti v akcijo, ako bodo hotele držati svojo besedo, dočim bi k temu ne bile obvezane, ako bi samo Liga od svoje strani ukrepala.

Mnogo je odvisno zdaj od tega, kaj bo ukrenila ameriška vlada. Po omenjenem paktu je v resnici obvezana, da se potegne za Kitajsko. Bržkone te svoje dolžnosti tudi ne bo zanemarila. Seveda pa bo nastopila le tedaj, ako bo sigurna, da tudi druge države, soprodpisnice pogodbe, ne bodo zaostale. Države, ki so pogodbo podpisale, so sledeče: Zed. države, Kitajska, Japonska, Anglija, Francija, Italija, Belgija, Nizozemska, in Portugalska. Pozneje pa so pristopile k njej še: Norveška, Švedska, Danska, Bolivija in Mehika.

Odmev na torkov predsednikov govor je bil v različnih državah sveta kaj različen. Dočim ga na Francoskem s skrajnim navdušenjem pozdravljajo, češ, da je važen činitelj k ugotovitvi miru, so nasprotno na Angliškem precej maloverni, da bi mogel predsednik pripraviti Ameriko do kakega odločnega dejanja; enako skeptična je tudi Nemčija. Nasprotno pa je govor

PRED NOVO OFENZIVO

Nacionalisti bodo skušali osamiti Madrid.

Rim, Italija. — Iz raznih zanesljivih virov se trdijo vesti, da nameravajo španski nacionalisti v kratkem podvzeti novo ofenzivo, in sicer na severovzhodni fronti. Namen tega napada, pri katerem bodo sodelovali tudi italijanske čete, bo ta, da se odreže Madrid od zveze z Valencijo in Barcelono. Ako bi se to posrečilo nacionalistom doseči, bi s tem zadali takorekoč usoden udarec vladi. Kakor se sliši, se ima ofenziva otvoriti s silovitimi zračnimi bombardiranjem omenjenih treh mest.

CIO ZMAGALA NAD DEL. FEDERACIJO

Detroit, Mich. — Kakor je bilo včeraj poročano, ste pri primarnih županskih volitvah v tujaknjem mestu obe delavski organizaciji, CIO in del. federacija, postavili vsa dva kandidata. Po volilnem zakonu tega mesta pride na ožjo volitev prva dva kandidata z najvišjim številom glasov. Kakor se je iz rezultatov v sredo moglo ugotoviti, je John W. Smith, kandidat CIO, P. H. O'Brien, pa je dosegel drugo mesto in tako se bo pri ožjih volitvah, 2. novembra, pomeril s kandidatom, ki je dosegel najvišje število glasov, R. W. Readin, ki je kandidiral na konservativni list.

ENOSTAVNA REŠITEV KITAJSKEGA VPRAŠANJA

Tokio, Japonska. — Eden uradnikov japonskega zun. ministerstva je podal pretekli tork skrajno enostaven način, kako bi se vojna s Kitajsko lahko hitro končala, ne da bi Kitajska trpela kak poraz. Njegov načrt je, naj Kitajska odloži orožje; na ta način bi ne mogla izgubiti vojne, ker bi vojne sploh ne bilo. Japonsko orožje pa, je izvajal modri mož nadalje, ni naperjeno proti Kitajski, marveč jo samo brani pred tujezemskimi vplivom. Torej naj bi se Kitajska enostavno izročila pod varstvo japonskega orožja in vse bi bilo dobro. — Pa je res čudno, da Kitajci ne morejo tega razumeti!

List "Am. Slovenec" je last nina katoliških Slovencev v Ameriki. Kdor podpira katoliški list "Am. Slovenca," podpira katoliške Slovence v Ameriki.

spravil Japonsko v precejšnjo razburjenost in iz vladnih krogov se izraža svarilo, da Rooseveltove besede ogrožajo svetovni mir.

TRDEN ODPOR KITAJSKE

Japonsko prodiranje ustavlja na celi fronti.

Šanghaj, Kitajska. — Preko cele fronte, od Šanghaja pa gori do zapadne meje severne Kitajske, je kitajska armada v sredo temeljito zaustavila japonsko prodiranje. V odseku, severno od tega mesta, se ji je celo posrečilo, da je vrgla nazaj japonske čete. Na več mestih je prišlo pri tem do divjih bojov, moža proti možu. Kakor se čuje, izvajajo Kitajci tako silovit protinapad pri mestu Tečov v Šantung provinci, da bodo Japonci bržkone prisiljeni, zopet opustiti to mesto, ki so si ga ravnokar osvojili.

"FIKSANJE" GA DRAGO STALO

Toledo, O. — Pred sodiščem je znani tukajšnji zdravnik, dr. D. T. Pulford, povedal pretekli tork svojevrstno zgodbo, kako ga je razno podkupovanje stalo tekom dveh let celih \$20.000. V letu 1935 je potom nekega agenta prodal svoj avto in pri tem dobič izvolil, da kupec lahko uporablja njegovo licenčno tablico. Par dni pozneje pa je prejel od policije obvestilo, da je bilo proti njegovemu avtomobilu izdanih število tiktov. Agent se mu je nato ponudil, da bo z oblastmi "pofiksali" stvar, za kar pa bo potreboval \$25. Zdravnik mu je dal ta znesek, toda od tedaj naprej je agent ponovno in ponovno prihajal k njemu, ter vsakokrat zahteval večjo svoto. Zdravniku je bilo končno že preveč in je zdaj izsiljevalca naznanil.

S CIGARO PROSLAVILA ROJSTNI DAN

Balboa, Kanalski pas. — Neka tukajšnja ženska, po imenu Ceferina Estrada, je dosegla lepo starost. Pretekli tork je namreč obhajala svoj 125. rojstni dan. V proslavo tega dogodka si je prižgala in popuščila svojo priljubljeno cigaro. Zenska ima 15 otrok.

VATIKAN OBSOJA UMOR IZ USMILJENJA

Vatikan. — Tukajšnje glasilo "Osservatore Romano" je v svoji izdaji zadnjega torka ponovno ostro obsodilo gibanje za uvedbo takozvanega umora iz usmiljenja namreč, da bi se neozdravljivo bolne osebe brez bolečin spravile na drugi svet. List žigosa to gibanje kot laži-humanitarno in laži-znanstveno, češ, da nima nihče pravice, jemati človeškega življenja.

KRIŽEM SVETA

London, Anglija. — Ljudsko zborovanje, ki se je vršilo zadnji tork zvečer in katerega so se udeležile velike množice, je izrazilo obsodbo proti japonskim napadom na civilno prebivalstvo in zahtevalo, naj vlada podvzame vodstvo za svetovni pritisk na Japonsko.

Johannesburg, Južna Afrika. — Globoko v rovin nekega zlatega rudnika je v tork ponovno prišlo do bitke med dvema plemenoma kakih 2000 delavcev-domačinov. V rudnik se je morala podati policija, opremljena z orožjem in plinskimi bombami.

Tokio, Japonska. — Tukajšnji ameriški konzul je objavil, da se po naročilu državnega departmanta v Washingtonu razveljavljajo vsi ameriški potni listi za Kitajsko. Dovoljenje za vstop na Kitajsko se izdaja le v izrednih slučajih.

HITLER SE SKLICUJE NA KRŠANSTVO

Berlin, Nemčija. — Diktator Hitler je pretekli tork v svojem govoru, ki ga je imel ob zborovanju nazijske religiozne organizacije, proslavljal dosedanje delo te organizacije, ki ga je vršila v prejšnjih letih, in obenem pozval nazijske, naj z veseljem se v naprej prispevajo v sklad, s katerim se oskrbujejo revni in brezposelni tekom zime. V odgovor tistim, ki vprašujejo, zakaj vlada s posebnim davkom sama ne vzame te oskrbe v svoje roke, je Hitler dejal, da bi bil ta način v resnici bolj

KONFERENCE GLEDE ITALIJE

Pričakuje se, da boste Anglija in Francija znova pristopili na Italijo, da odkliče vojaštvo iz Španije.

Pariz, Francija. — Med angleškimi in francoskimi diplomati se vrše te dni konference, druga za drugo, toda, kaj se med njimi kuha, je popolno tajnost. Z gotovostjo pa se lahko ugane, da gre pri tem predvsem glede stališča, ki naj ga ti dve državi zavzame napram Italiji glede Španije.

Do srede namreč Mussolini ni dal še nikakega odgovora na noto, ki jo je prejel od omenjenih dveh držav pretekli teden in v kateri je bil povabljen na konferenco, kjer naj bi se ukrenila odstranitev tujezemskih bojnikov iz Španije. Iz italijanskih časopisov, kakor tudi iz izjav raznih članov vlade, pa se lahko sklepa, da Italija ne bo pristala na to, da bi odpoklicala svoje vojaštvo iz Španije.

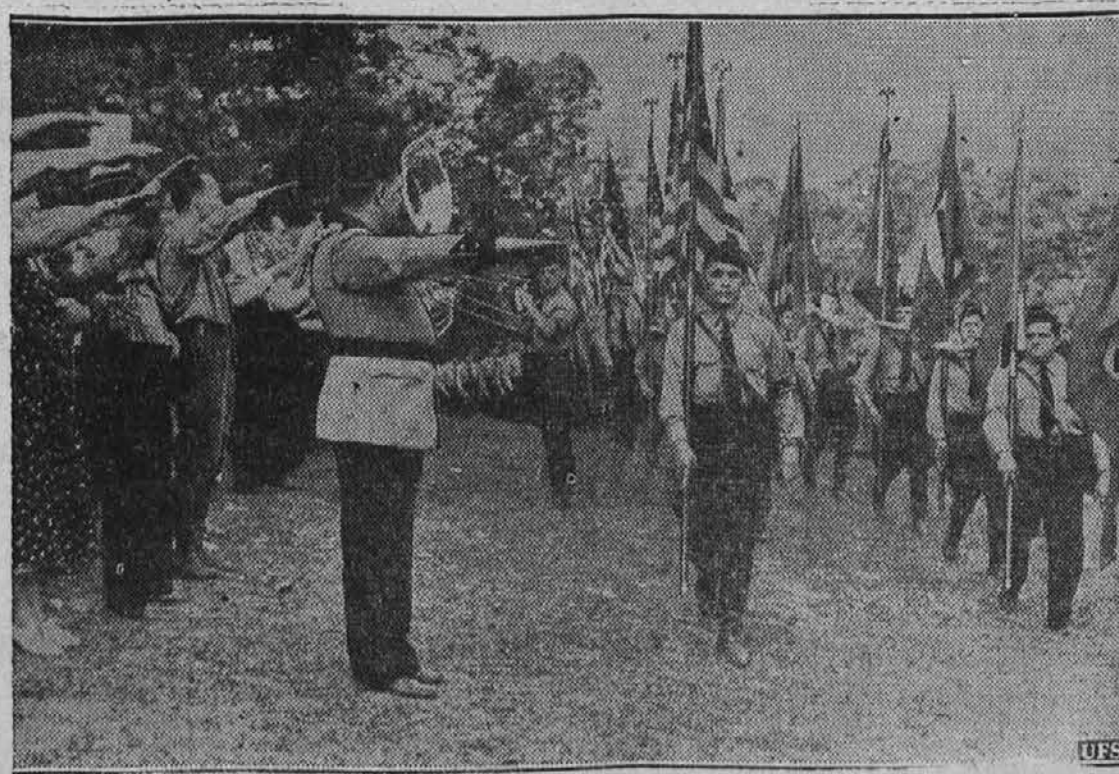
Ti neuradni glasovi in pa uradno obotavljanje Mussolinija z odgovorom je očitno spravi lo Anglijo in Francijo v nestrpnost in pričakovati je, da se bo iz njunih sedanjih konferenc izcimila nova, ostrejša nota Italiji.

AKTIVNOST ITALIJANOV V ŠPANJI

Madrid, Španija. — Tukajšnja vlada objavlja, da so se po poročilih iz Barbastro objavile na severovzhodni fronti znova italijanske čete pri zadnji ofenzivi, nacionalistov, in sicer oddelek divizije, nazvane "črna puščica."

enostaven, toda zimska reliefna kampanja pripomore, da prostovoljni prispevki vzbudijo duh občestva. "Ako slabo oblečene deklice, ki same zmrzujejo, potrpežljivo kolektajo za druge, ki tudi zmrzujejo, vršijo, po mojem mnenju, apostolsko delo krščanstva."

NAZIJSKA AKTIVNOST V AMERIKI

Nad 18.000 Nemcev nemškega rodu se je zbralo nedavno ob neki proslavi v taborišču Volksbund organizacije v Andover, N. J. Značilen je zlasti nazijski pozdrav z iztegnjeno roko.

Iz Jugoslavije

Nenavadna nesreča mladega tovarniškega uslužbenca iz Ljubljane, ki je na Pragerskem padel z vlaka in se ubil. — Žalostna družinska tragedija na Dolenjskem. — Smrtna kosa. — Drugo iz starega kraja.

Nesrečen padec

Maribor, 17. sept. — Pri uvozu jutranjega potniškega vlaka, ki odhaja iz Maribora ob 5:20 na postajo Pragersko, se je pripetila usodna nesreča, ki je zahtevala človeško življenje. Ko se je vlak približal postaji Pragersko in je že zavozil preko kretnice, je iz vagona III. razreda strmoglavil mlad moški in obležal na progi s hudimi poškodbami. O tem so bili obveščeni pragerski orožniki, železniška postaja in zdravnik dr. Krasinc. Na progo je odšla komisija, ki je našla ponesrečenca vsega razbitega in potolčenega na glavi.

Na podlagi dokumentov, ki so jih našli pri njem, so ugotovili, da gre za 30-letnega disponenta Kemične tovarne v Ljubljani, Milana Debeljaka. Hudo poškodovanega so prepeljali v mariborsko bolnišnico, kjer je pa ob 10. dopoldne podlegel poškodbam.

Kako se je nesreča pripetila, ni znano. Domnevajo pa, da se je Debeljak naslonil na vrata, ki so se nenadno odprla in je strmoglavil na tračnice, kjer si je razbil lobanjo.

Žena odsekala možu glavo

Mokronog, septembra. — V Gorenjem Lukencu pri Mokronogu je živel delavec Meserko Stanislav. V nedeljo, 29. t. m. sta bila z ženo Franciško roj. Skušek v Sred. Lakencu pri Gregorčiču, kjer je vinotoč pod vejo. Spila sta precej. Domov prišedši je žena zvezala možu obe nogi z vrvo — najprej je pijan zaspal — in mu odsekala glavo. To se je zgodilo ob 11 ponoči. V ponedeljek je pa šla naznaniti orožnikom, da leži mož ubit kakih 150 m daleč od doma. Seve so jo orožniki takoj zgrabili in žena se je vdala, da je ona morilka. Pri hiši je 5 nepreskrbljenih otrok.

Prvič na Gorjancih

Kakor poročajo iz Novega mesta sta se Novomeščana Jože Povh, tvorničar, in avtomehanik Jože Ferlič napotila z motornim kolesom na Gorjance in srečno prišla gori. To je prvič, da se je motorno vozilo s prikolico povzpelo na vrh Gorjancev, kjer ni nobenih pravih potov.

Smrtna kosa

V Mariboru je umrla Kristina Kalunder, soproga tkalskega mojstra, stara 25 let. — V St. Vidu pri Lukovici je umrl Franc Gostič, posestnik in krojaški mojster, star 77 let. — V Škofji Loki je umrla Helena Kavčič, rojena Gašperin, gostilničarka.

Obsojen

Pred celjskim malim senatom sta se zagovarjala 25 letni čevljarski pomočnik Jakob Vodeb iz Slivnice in Ivan Oprešnik, ki so v Robičevem vinogradu v Slivnici povzročili preprič z Martinom Seškom, pri katerem je Vodeb udaril Seška s škafofom po

glavi, za njim pa še Oprešnik z velikim kozarcem, s katerim je povzročil Sešku poškodbo, vsled katere se je njegov vid zmanjšal za 90%. Orešnik je bil obsojen na 8 mesecev, Vodeb pa na en mesec zapora.

Nesreča

Z Jesenic je bila pripeljana v ljubljansko bolnico 26 letna Tončka Zupanova doma s Koroske Bele št. 107, ki se je baje ponesrečila v planinah. Vse kaže, da si je nevarno nalomila tilnik.

Pod vozom

Blaž Dermol, 62 letni posestnik iz Družmirja pri Šodanju je nesrečno padel pod voz. Kolo je šlo čezenj in ga močno poškodovalo.

V Španijo sta hotela

Dva mlada fanta, 19 letni Edvard in 20 letni Igor, sta se pred kratkim zagovarjala pred mariborskim sodiščem. Že meseca maja sta vlomila v Mariboru v stanovanje trgovca Trpina in mu vzela srebrnine in drugih vrednosti za celih 24.000,00 dinarjev. Fanta sta dejanje priznala in se izgovarjala, da sta z denarjem nameravala v Španijo. Edvard je bil obsojen na 10 mesecev, Igor pa na 11 mesecev. — Do takrat ju v Španiji že morda ne bodo več potrebovali.

Zlati jubilej

Na Breznici so imeli pred kratkim zanimivo slovesnost zlate maše, katero je slavil bivši škofijski arhivar in župnik v pokopu Franc Pokorn, ki je bil rojen leta 1861 v Škofji Loki in bil posvečen v mašnika 1. 1887. Dve leti je že hrom in se je lani preselil v Zabreznico. Slovesno sv. mašo je namesto jubilara daroval dr. Fabjan, edini duhovnik Besničan, ki je doštudiral za časa zlatomašnikovega pastirovanja v Besnici.

Katoličan brez katoliškega časopisa je kakor vojak brez puške.

DENAR V STARI KRAJ

voiljamo po dnevnem kursu. Včeraj so bile naše cene:

V Jugoslavijo:		V Italijo:	
Za:	Din:	Za:	Lir:
\$ 2.55	100	\$ 6.50	100
\$ 5.00	200	\$ 12.25	200
\$ 7.20	300	\$ 30.00	500
\$ 11.65	500	\$ 57.00	1000
\$ 23.00	1000	\$ 112.50	2000
\$ 45.00	2000	\$ 167.50	3000

Pri večjih svotah poseben popust.

Za izplačila v dolarjih: a \$5, pošljite \$5.75. — Za \$10, pošljite \$10.85. — Za \$25, pošljite \$26.00. Dobivamo denar tudi iz starega kraja sem.

Vsa pisma pošljite na: JOHN JERICH 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljkov in dnevo po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telephone: CANAL 5544

Naročnina:	
Za celo leto	\$5.00
Za pol leta	2.50
Za četrt leta	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	
Za celo leto	\$6.00
Za pol leta	3.00
Za četrt leta	1.75
Posamezna številka	3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti depozirani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrta dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Posledice slabega tiska

Nemogoče je podati zanesljive številke, koliko naših slovenskih rojakov je odpadlo od vere med nami v Ameriki. V nasprotnem taboru večkrat bahovito povdarjajo, da je v njihovem taboru nad dve tretjini slovenskega naroda v Ameriki. To bo precej pretirano. Resnica pa je in ostane, da je veliko naših rojakov odpadlo od vere in danes ne spadajo več ne k župnijam ne k katoliški veri. Njihovi otroci niso pohajali v katoliške šole — premnogi, ki so prišli na svet zatem, ko je njih starše protiverski tisk "razsvetlil" po svoje, niti zakramenta sv. krsta niso prejeli in so v resnici prav tako malo poučeni o veri in Bogu, kakor je to zapisal g. Mathias Ključevšek, naš somišljenik iz Johnstowna, ko pravi v svojem članku: "da marsikje v drugem rodu ne vedo o veri in Bogu prav nič več, kakor divjaki v divjih puštinjah." — To je vrlo žalostna ugotovitev, ki je vredna vsega obžalovanja, ali resnična je in morada še veliko premalo povdarjena.

Mi smo že večkrat povdarjali in to ne kar samo tjavendan, ampak iz lastnihkušenj, kako silno se motijo vsi tisti, ki, kadar pride agitator za katoliški časopis v hišo in najde v njihovih hišah brezverske liste, čuje izgovore: "O, saj nam nič ne škodi kar beremo. Mi smo le na list navajeni, že dolgo ga imamo. Tisto, kar čez vero piše list, tisto ne beremo. Beremo le novice, pa drugo." — O kako prazni in jalovi izgovori so to! Mar bi rajši vsak tak odkrito povedal: "Mi smo za ta list in vašega ne maramo, ker je katoliški. Mi rajši beremo Peter Zgagove kvante, rajši beremo napade na vero in duhovnike in Prosveto. Itd." To bi bilo bolj resnično blizu, ne pa prazno izgovarjanje. Kajti nihče ni toliko udarjen, da bo verjel, da bi kdo naročil kak list kar samo za šalo, da mu bo samo na mizi ležal. Za katoliški list pa niti centa ne imel. Zraven se pa še bahal, kako dober katoličan je, kako vse veruje, kar so ga starši učili, itd. — To so samo prazni in jalovi izgovori. Resnica pa je ta, da kar kdor ljubi, to bo tudi naročil, kar pa kdo ne ljubi in nima za tako stvar srca, takih publikacij pa naročil ne bo. Tako je, pa nič drugače.

V resnici pa, kolikor vsaj mi uvidimo, ima naš list prav vse novice, kakor vsak drugi list. Prinaša dovolj novic iz stare domovine, mnogokrat več, kakor drugi listi. Originalnih dopisov nima noben list toliko. Ne vemo razloga zakaj bi radi informativnosti kdor bere naš list moral imeti še kak drug list. Ni razloga. Dokler smo imeli katoličani le samo tednike, je bilo drugače. Takrat je že bil razlog, da so ljudje hrepeneli po dnevnih novicah. Zdaj imamo pa dnevnik, ki skuša ustrezati glede novic, kolikor se pač da. Zdj ni vzroka, ne razloga, da bi morali v katoliške hiše prihajati brezverski listi, da vam tamkaj polagoma in sistematično zastrupljajo mnenje proti veri ter da je vaša mladina izpostavljena kvarnemu uplivu brezverskega tiska. Socialisti in svobodomiselci ne podpirajo katoliških listov. Le katoličani smo tako udarjeni, da naročamo njihove publikacije. Rokaji Slovenci, tudi tu je skrajni čas, da pride v naših glavah do čiste jasnosti. Bodimo zavedni v svojo lastno korist in v korist svojih otrok. Ne podpirajmo tiska, katerega namen je, da nam zastrupi naše duše in naša srca proti veri. Ne igraymo se z ognjem — da se ne opečemo.

Nas sosed Molek je te dni objavil potopis po zapadu. O slov. naselbini Pueblo, Colo., je napisal med drugim tudi o tamkajšnjem svobodomislemu M. Kočevanju. O tem piše Molek dobesedno to le:

"Mr. Martin Kočevar, moj ožji rojak iz Rosalnic pri Metliki in eden izmed pionirjev iz časov, ko sta Konda in Medica agitirala za svoj Glas Svobode in polagala fundament SNPJ, je danes zelo obupan. Dočim "father" Trunk tam gor v hribih nad Pueblom in frančiškanski strici tam dol v Lemontu govore in pišejo, da Prosveta nosi krono ateizma in "blasfemistva", je Martin Kočevar baš narobe prepričan. On misli, da je Prosveta premalo "protifarška" in on si želi nazaj onih časov, ko so padali debeli koli po glavah "farjev" in ko je deževala na vse strani smrd-

ljiva tekočina iz "farških" podposteljnih kotov in ko so visoko razobešal "farške" plenice... To so bili časi za našega Martina — danes ni pa nič. Martinova filozofija je, da je cerkev največji sovražnik človeštva in kadar ta pade, tedaj kapitalizem crkne od same žalosti. Da pa cerkev čim prej pade, mora biti prva in zadnja naloga slovenskih socialistov, če so kakšni socialisti — kar pa niso."

— Tega Martina Kočevarja najbrže najdete zapisanega v župnijskih registrih v Metliki, ali kjer je že bil krščen. Bil je gotovo birman, pripravljen za prvo sv. obhajilo, itd. Če bi ga tedaj, ko je prvič prijel v roke brezverski list kdo opozoril, tega ne beri, bi gotovo odgovoril: To meni nič ne škodi. In čez nekaj let kaj je postal? Mu je kaj škodilo ali ne slabo berilo? Poglejte kaj piše. Človek, ki kaj takega zapiše, jasno pokaže, da duhovnike in cerkev še veliko bolj sovraži, kakor španski komunisti, ki so z vso slastjo klali in morili katoliške duhovnike. — Ljudje božji — sodite sami! Ali bomo še rekali, da nič ne škodi kaj beremo?

KAKO JE BIL V LEMONTU ZADNJO NEDELJO

Chicago, Ill. Na prav lep primeren način smo zadnjo nedeljo zaključili sezono letošnjih shodov pri Mariji Pomagaj in obenem se povselili na običajnem letnem pikniku, katerega že več let prireja lemontski čebelar, č. g. P. John.

Ta dan so v spremstvu č. g. Rogulja se v velikem številu prišli pokloniti nebeski Materi na Ameriške Brezje slovenski rojaki iz Milwaukee, Wis. V lepem številu so prihiteli romarji iz La Salle, Jolietta, Chicago, So. Chicago, Waukegana in od vseh bližnjih krajev, tako, da nismo vedeli, komu bi se bolj čudili, ali navdušenosti romarjev, kateri se niso zbal dolge poti, vkljub temu, da nam vreme zjutraj ni obetalo prijetnega dneva, ali pa marljivosti in neumorne delavne pridnosti čebelic našega čebelarja.

Rekel bi skoraj, da so romarji ta dan prekosili čebelice. Ko se namreč okrog 10. ure predpoldan iz Chicago pripeljemo v Lemont, kako se začudimo, da je bil prostor pred cerkvijo že prenapolnjen z romarji iz Milwaukee in La Salle. Ko sem zadnji teden bral dopis v Amer. Slovenec, da farani slovenske cerkve iz Milwaukee skupno poromajo k Mariji Pomagaj, sem mislil sam pri sebi: pozno na jesen je že, daljna pot, mogoče še slabo vreme, ne bo jih veliko. A zadnjo nedeljo sem sprevidel, da ne poznam poštredne navdušenosti ne milvauskih in ne la sallskih rojakov. Na prelep način ste pokazali ta dan, da smo Slovenci tudi tukaj v Ameriki ostali zvesti svojemu verskemu prepričanju, da se tudi tukaj, kot naši rojaki v domovini, lahko imenujemo "Slovenski narod, Marijin narod". Prepričan sem, da je bila romarjev Marija ta dan še posebej vesela.

Vrli milvauski rojaki, poromajte vsako leto na naše "Ameriške Brezje", kjer se boste med domačimi vedno domače počutili in po domače po možnosti postreženi. Seveda isto velja vsem

bližnjim naselbinam, katere imajo že vpeljano leto romanje k temu domačemu Marijinemu svetišču.

Romarji so imeli sv. mašo ob pol 12. uri, po maši je pa navdušeno govoril v prelepih besedah o pomenu romanja župnik fare sv. Štefana iz Chicago, č. g. P. Aleksander. Po maši se je romarjem serviral v romarski hiši skupen obed, po obedu je pa prišel na vrsto, medeni piknik lemontskega čebelarja.

Fino, okusno okrašeno so bili razpostavljeni letošnji pridniki pridnih čebelic P. Johna. Police so se šibile pod težo medu, medenega peciva in vseh drugih dobrih reči. Vendar so mi pri otvoritvi piknika prišle na misel svetopisemske besede: Pa kaj je to za toliko množico! Prizadevale so si za to določene osebe, da bi vsem po možnosti ustregle, ako je pa kdo bil tudi to leto razočaran, pa se naj tolaži z mislijo, da bo prihodnje leto boljše. Č. g. čebelar pravi, da v vsakim letom v lepem številu pomnožuje panje čebelic, torej bo z vsakim letom več medenega pridelka. Za leto je pa slabo vreme precej neugodno vplivalo na čebelorej. Do poznega večera so se udeleženci veselili v veseli, domači družbi, mnogi se prvič srečali in spoznali, na obrazih vseh sem pa opazil, da so bili veseli in zadovoljni tako lepega dneva, kateri nam je zopet poživil dušo in telo. V resnici vse prehitro je minul dan, da nam je bilo žal, ko smo morali vzeti slovo od prijaznega hriba našega lemontskega svetišča.

Naj še omenim, da so Jugoslovanski pozdravi dopisnika iz Brezje prišli ravno o pravem času za medeni piknik, č. g. dopisniku na tem mestu izrekam pristržno zahvalo za poslano pozdrave in za povračilo pošiljamo udeleženci mnogo prijaznih ameriških pozdravov. Iz tega dopisa, č. g. dopisnik iz Brezje lahko spoznate, da čebelice P. Johna in pa romarsko navdušenje ameriških Slovencev, tekmujejo med seboj v pridnosti za dobro stvar.

Ob zaključku kličemo vsem udeležencem romanja in piknika pristržno pozdravljeni in na veselo svidenje prihodnje leto na naših Ameriških Brezjah. Č. o. frančiškanom pa izrekam pristržno zahvalo za celoletno gostoljubnost, katero ste nam o vsaki priliki tako velikodušno izkazali. Naj bi bilo še dolgo vrsto let Marijino svetišče v Lemontu središče našega verskega in narodnega življenja.

To iz srca želi

Lemontski romar.

KAJ JE NOVEGA V CLEVELANDU?

Cleveland, O.

Dnevi so tako kratki in tako naglo bežijo, da jih komaj dohajamo. Poročila zaostajajo, kajti čas beži kot dirajoči avto po široki cesti naprej brez prestanka.

Moja obljuba, da bom pošiljal novice, je zelo klaverna. V Clevelandu drvim silno naglo naprej. Toliko razglaševana Jezerska razstava je že šla po — gobe, Stavbe sičar se stoji, toda pričeli jih bodo rušiti in pozabljeni bo postala. Od tega, kar se je na razstavi vršilo sem si napravil nekaj arhiv važnejših dogodkov, zlasti teh, ki so vredni ohranjenja, da jih bom od časa do časa priklical v spomin; — in sicer imam nekaj važnejših podatkov v premičnih slikah, katere bom gledali kadar nam bo dolg čas, ali kadar bi radi vedeli kako so se Slovenci odzvali v naših razstavnih dneh. Od te razstave imam med drugimi tudi zelo lep in dovipen seznam barvanih slik, ki so neprekosljive in bode vselej vzbudile ponos naše narodne zavesti, tudi še pozneje, ko o razstavi ne bo več duha ne sluha.

Med tem časom smo pa Slovenci tudi javno praznovali dan ameriške ustave. Bilj smo pozvani, da se, če se moremo, prikažemo v takozvani "flotili" v veliki večerni paradi. Pri tem smo pomislili, da bi pokazali, kaj smo Slovenci v prvih letih naseljevanja do prinesli za Ameriko. — In kaj bi naj primernejšega ukrenili kot to, da smo opremili velik truh in ga spreminili v veliko svetilčno flotilo, ki je izgledala kot en sam mogočen cvetlični vrt, katerega krona je bila velika Baragova slika, kršno delo iz stare domovine, ki je last našega župnika Rt. Rev. Mons. B.J. Ponikvarja. Ta slika je imenitno paradirala. Pred sliko so bili sredi flotile odrastli dečki in deklice v indijanskih oblekah, ob straneh je bil pa napis: "Prvi slovenski škof v Ameriki" — "Škof Baraga je izobrazil Indijance".

Ta flotila je zadela na živahno odobravanje nad 50.000 gledalcev, mimo katerih se je parada pomikala skozi središče mesta do razstave. Tu je bil zopet pojni, da nam je Baraga vselej v največje priznanje, kadar hočemo ameriški javnosti pokazati kdo smo in kaj smo za Ameriko storili v kulturnem in ob-

enem seveda tudi verskem oziru. Tako narod z vsakim dnem bolj spoznava, kolike vrednosti je, da je v našem jugoslovanskem kulturnem vrtu Baragov spomenik. Ko številni obiskovalci prihajajo v ta vrt se zdi, da Baraga smehljaje zre na nje in sledi vsem njihovim stopinjam. — Njegov obraz je tako mil in prikljiv, da ga vsakdo s spoštovanjem pogleda in se spomni velikega apostola, ki je oral ledino med prvimi naseljenci Amerike, med — Indijanci. Lahko brez skrbi zapišemo, da je Baraga od svojega prihoda na ameriška tla, pa do današnjega dne, silno veliko dosegel za dobro ime našega slovenskega naroda. Če bi hotel pisati o borbi, ki se je bila vnela nasproti nam, Baragi in kulturnemu vrtu iz tabora odpadnikov, bi moral potrditi, da ni nič drugega kot čudež, da so nasprotniki vrta tako pogoreli z njihovo taktiko, ki so jo naperili proti postaviti Baragovega spomenika v kulturnem vrtu. — Ta vrt, o katerem se je že toliko pisalo, gre sedaj proti koncu svoje dovršitve. Še to jesen bo dogotovljeno delo kamnosekov in vrtnarjev in prihodnjo pomlad bo vrt ozelenel in nam razkriji lepoto svojih nasadov, ki so cenjeni na \$3500.00. Med temi se bodo lepo videli okraski iz rezanega kamna, ki bodo s spomeniki vred, napravili naravnost prekrasno sliko. S tem kar je vlada prispevala bo vse to pressegalo vsekako nad tisoč dolarjev naših prispevkov. Vendar bo končno z delom ki ga vzdržuje vlada in z materijalom katerega kupujemo in prispeva mesto, vse to skupaj neprecenljive vrednosti za vse Jugoslovane, saj se vrt imenuje "Jugoslavs Culture Garden" (Jugoslovanski kulturni vrt). Odkar smo pričeli z delom za ta vrt, je prišlo šele prav v javnost ime "Jugoslavs" in potem tudi ime "Slovenian", pred širšo ameriško javnost. Kako malo kredita pred Amerikanci smo imeli vsi tisoči in tisoči Slovencev v našem velikem mestu, ki ga imenujejo "Cosmopolitan City". Po tem vrtu smo pa postali Slovenci izmed vseh drugih narodov najbolj poznani in spoštovani, ker se vselej, kadar so kake narodne parade, pokazemo najbolj sijajno med vsemi, pa naj si bo to glede narodnih noš, ali v drugačnih slikovitih skupinah. Na dan praznika ameriške ustave je bila slovenska parada dolga nad pol milje. — Če začnemo šteti vse parade ki smo jih pričeli z našim Baragom ob začetku Kulturnega vrta, lahko zapišemo, da smo presneli pred slehernega stanovalca milijonskega mesta jansen vpogled, da smo "Slovenian" med prvimi in da delamo čast svojemu imenu. Ni pa samo to, da nas vidijo in vedo o nas samo v Clevelandu, kajti ameriški dnevniki, ki na prvih straneh priobčejo s po-

(Dalje na 8. strani.)

Dogodki

med Slovenci po Ameriki

Himen

Chicago, Ill. — Preteklo sredo sta se v naši slovenski cerkvi sv. Štefana poročila nevesta Miss Johana Stayer, hčerka dobro poznane družine Mr. in Mrs. John Stayer. Mr. Stayer je so-lastnik znane Pilsen pralnice. Ženin je pa Mr. Frank Ribich Jr., mnogim dobro poznani baseball igralec. — Novoporočence-ma obilo sreče v zakonskem stanu.

Vile rojenice

Chicago, Ill. — Pri znani družini Mr. in Mrs. Louis Zeffran, ki je poznan slovenski pogrebnik, so se te dni oglašile rojenice z zalo hčerko. — Mati in novorojenka se počuti dobro in se nahajata v bolnišnici dobro in se nahajata v bolnišnici sv. Antona. — Častitke.

Obisk

Chicago, Ill. — Z Willarda, Wis., se je oglašil v našem uredništvu Mr. Joseph Godec, v spremstvu Mr. Joseph Perkota iz Chicago. — Mr. Godec, je na poti v Cleveland, O., kjer bo obiskal svoje sorodnike, katerih ni videl že dolgo let.

Dva jubileja

Milwaukee, Wis. — Petindvajsetletnico zakonskega življenja sta pred kratkim slavili v tukajšnji naselbini dve slovenski družini in sicer Mr. in Mrs. John Rajster na Virginia Street in nekaj dni za njima pa Mr. in Mrs. John Cheplak z Walker Streeta.

Vesel družinski dogodek

So. Chicago, Ill. — Pred kratkim so se oglašile rojenice pri družini Mr. in Mrs. William in Antonia Dwyer in jima podarile krepkega sinčka. Mrs. Antonia Dwyer je hčerka znane Mrs. Teringer, ki že dolgo let živi v So. Chicagi. — Srečni družini naše častitke.

Rojak podlegel nesreči

Lorain, O. — V bolnici je preteklo nedeljo podlegel poškodbam, ki jih je zadobil, ko je bil udarjen od nekega avtomobila, 40 letni John Vidosich, uslužben pri Nat'l Tube Co.

Slovenec profesor univerze

Midway, Pa. — Profesor tukajšnje srednje šole, rojak Albert Capuder, je sprejel službo na državni univerzi v Ohio.

Novi državljani

Cleveland, O. — Zanimanje za ameriško državljanstvo med rojaki v naši naselbini je vedno večje. Ze zadnjič je bilo poročano, da je sprejelo drugi papir večje število moških in ženskih. Sedaj je spet dobilo pravico državljanstva 12 naših rojakov in rojakinj.

TARZAN IN LEOPARDSKI LJUDJE

(118)

(Metropolitan Newspaper Service) Napisal: Edgar Rice Burroughs

Ker pa Walterju džungla ni bila posebno poznana, se je v njej kmalu izgubil in ni vedel ne kod ne kam. — Tudi Tarzan je iskal sledi za Kali Bwano in se ni mogel pohvaliti z nič boljšim uspehom kot Walter. Niti sledi ni mogel izslediti. Za vsak slučaj si je pa zopet pripravil orožje. — Iste in psice.

Celi dan je tako hodil Tarzan brez vidnega uspeha po džungli, naslednji dan je pa v svoje veliko začudenje prišel skupaj z večjo družbo opic, katere je prepoznal da so iz njegovega okraja. Vprašal je poglavarja Zu-tho, s katerim sta bila prijatelja, če je videl leje belo žensko, kar je ta zanikal. —

Naslednjega dne, ko se je sonce že nagnilo k zatonu, in je mrak začel objemati džunglo, so se začeli priliti črni v svojem naselju zbirati skupaj in si nekaj šepetati. Dva dni je že namreč minilo odkar jim je Bobolo obljubil hrane; dva dni so čakali vsi sestradi, toda hrane ni bilo od nikoder.

Kmalu, kmalu, jih ne bo več vezala obljuba, katero so dali Bobolu, da bo do čuvati nad belo dekle. — Zadnji sončni žarki so izginili in črncev se je že polajati nemir. Zbrali so se okoli svojega poglavarja in začeli kričati: "Bobolo je lagal! Nič več nas ne veže obljuba, ki smo mu jo dali."

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

VSTANOVLJENA 29. NOVEMBRA 1914.

Zedinjenih Državah **Sedež: Joliet, Ill.** Inkomp. v drž. Illinois
Severne Amerike. 14. maja 1915.

Naše geslo: "Vse za vero, dom in narod; vsi za enega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: George Stonich, 815 N. Chicago St., Joliet, Ill.
1. podpredsednik: Joseph Klepec, 901 Woodruff Rd., Joliet, Ill.
2. podpredsednik: Kathrine Bayuk, 528 Lafayette St., Ottawa, Ill.
Glavni tajnik: Frank J. Wedic, 501 Lime St., Joliet, Ill.
Blagajnik: John Petrič, 1202 N. Broadway St., Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Anselm Murn, So. Chicago, Ill.
Vrhovni zdravnik: Dr. Martin J. Ivec, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Andrew Glavach, 1748 W. 21st St., Chicago, Ill.
Jakob Strukel, Rout No. 1, Plainfield, Ill.
Joseph L. Drasler Jr., 925 Wadsworth Ave., Waukegan, Ill.

POROTNI ODBOR:

Anton Strukel, 1101 — 5th St., La Salle, Illinois.
Joseph Pavlakovich, 39 Winchell St., Sharpsburg, Penna.
Mary Kremesec, 2323 So. Winchester Ave., Chicago, Ill.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Do dne 1. januarja je D. S. D., izplačala svojim članom in članicam, ter njihovim dedičem raznih podpor, poškodnin in posmrtnin, ter bolniških podpor v znesku \$155,757.00.

Zavaruje se lahko za \$250.00, \$500.00 in \$1000.00.

V mladinski oddelki se otroci sprejemajo od rojstva pa do 16. leta in so lahko v tem oddelku do 18. leta.

Rojaki(inje)! Pristopite k Družbi sv. Družini!

CENTRALIZACIJA SIGURNA PODPORA. — D. S. D. 100% SOLVENTNA.

PO KONVENCIJI D. S. D.

Joliet, Ill.

Naša konvencija je storila svoje delo. Odkazala nam je vsem nove smernice za bodočnost. Sprejela je nova pravila, katera so nam pomogli sestaviti večskaki, iz tega razloga sem prepričan, da bodo ista odobrena od državnih uradnikov v celoti. Iz zapisnika bo vsakdo lahko izprevidel, da je ta konvencija storila vse mogoče za boljšo bodočnost DSD. Zdaj bomo vsi, stari in mladi člani(ice) zedinjeni v eno skupino ali združeni v enotno celokupnost, da bodo mladi člani(ice) s svojim pristopom, pomlajevali članstvo celokupnosti. Vse to se bo uredilo v bližnji bodočnosti. Naši novi certifikati bodo imeli denarno vrednost, katera se bo višala vsako leto. Seveda bo ta ureditev vzela nekoliko časa in bo tudi stala nekoliko denarja, morda celo več kot si nekateri vnaprej mislimo, toda imejmo zaupanje v naš gl. odbor, ki je bil doslej vedno previden in varčen, da bo gledal da se nobeden cent, ki je bil zbran v našo blagajno za bolnike, vdove in sirote, ne porabi iz iste brez nujne potrebe.

Naša organizacija je sedaj postavljena na trdno stališče v vsakem oziru. Ima močno blagajno in vse lepo urejeno. Kar je bilo dosedaj nepopolno, bodo gl. odborniki in večskaki uredili, da bo popolno. To se razume samo od sebe. Toda oni ne bodo privedli v naša društva novih članov(ice). To morajo storiti odborniki(ice) naših društev s pomočjo posameznih članov(ice). Treba je razpisati tozadevno kampanjo v bližnji bodočnosti, kakor tudi tozadevne nagrade, ki naj bi bile kolikor mogoče visoke, ker oni časi so davno minuli ko smo pridobivali nove članice(ice) in ustanovljali nova društva brez vsakršne nagrade. Ozmimo se malo naokoli, pa bomo videli, kako velike nagrade plačujejo svojim zastopnikom razne druge organizacije in kompanije za nove članice(ice). Tako moramo storiti tudi mi, ako hočemo pomnožiti svojih društev članstvo, ker zdaj ni več nihče tako navdušen, da bi hodil okoli in tratil svoj čas in denar brez kake nagrade. Ležeče je na nas vseh. Naša DSD. je tako dobra organizacija kot katera druga. V mnogih ozirih je celo veliko boljše. Treba je le pravega vodstva, pravega sodelovanja, prave zavednosti ter navdušenja za dobro stvar, pa bo šlo vse lepo naprej. Temelj DSD. je dober in trden. Treba je le naprej zidati vsak dan in noč na vseh krajih, zlasti pa potrebujemo mnogo dobre volje in pra-

ve zavednosti med katoliškimi Slovenci v Ameriki. Za tako organizacijo kakor je DSD., ki ima najlepše ime od vseh organizacij in ima najboljši namen ter sredstva za obstoj, bi ne smelo biti težko ustanovljati nova društva po naših naselbinah in pridobivati nove članice(ice) v že obstoječa društva, zlasti zdaj ko so razmere mnogo izboljšane. Naše polje je obširno, samo zavednih delavcev potrebujemo mnogo več nego smo jih imeli do sedaj. Upati je, da se bodo člani(ice) naših društev vzdamili in začeli delovati na vse mogoče načine, zlasti odborniki(ice) društev, da se število društvenih udov kolikor mogoče pomnoži, zlasti pri manjših društvih. Ako se prav primejo dela, lahko v enem letu podvojijo število članov(ice).

Posebno pa bi se morali zanimali za našo mladino, da bi vsak oče in vsaka mati vpisala v svoje društvo vse svoje mladoletne otroke. Naša društva bi prav lahko imela vsaj dvakrat toliko otrok kot imajo odrasli člani(ice). Če bi bili v tem oziru dovolj zavedni in delavni, bi naša društva hitreje rastle, ker bi več mladeničev in deklet prestopilo iz mladinskega oddelka v odrasli oddelki. Od mladine bomo imeli pri DSD. dvojni dobiček, ker se bo članstvo hitreje množilo in obenem bo mladina ko prestopi v odrasli oddelki takorekoč pomlajevala starejše članstvo.

Končno mi naj bo dovoljeno klicati in pozivati ves gl. odbor, vse odbornike in odbornice naših društev ter vse članice(ice) DSD. na delo za večjo DSD. Trdno sklenimo ne odnehati dokler ne privedemo v naša društva in pod zastavo DSD. vseh svojih sorodnikov, prijateljev in znancev obojega spola. Ta naš trdni sklep imejmo pred svojimi očmi vsak dan in noč. Ako bomo po tem svojem sklepu vztrajno delovali vsak po svojih najboljših močeh, bomo dosegli svoj cilj še prej kot si predstavljamo. Obenem pa pozivljem tu-

ZAROČENKA EGIPTOVSKEGA KRALJA

Ime dekleta, ki ga kaže gornja slika, je Sazi Nazi Zulficar. Stara je 16 let in je zaročena z egiptovskim kraljem Faroukom, s katerim se pozna že od otroških let.

di vse rojake in rojakinje po raznih naselbinah, da se nam pridružijo in si ustanovijo društvo za DSD. Ne bo vam nikdar žal, še veseli boste na svoje stare dni, da ste svojčas kaj dobrega storili za slovensko in katoliško stvar, poleg tega boste imeli še gmojni dobiček v slučaju bolezni in smrti svojih dragih.

Za tozadevna pojasnila se obrnite pisмено na našega gl. tajnika. Pričnimo zdaj delovati s podvojnimi silami, da čim več storimo v bodočnosti za večjo DSD.

Z bratskim pozdravom,

Joseph Klepec,
1. podpredsednik DSD.

PULASKEGA DAN

V zmislu proglasa predsednika Roosevelta se bo dan 11. oktobra praznoval v tej deželi kot "spominski dan generala Kazimira Pulaskiego". Počasenje slovenskega junaka ameriške revolucije je kulminacija prizadevanja v Kongresu, da se izkaže dolžna čast organizatorju Legije Pulaskiego, ki je umrl ob obsedanju mesta Savannah, Georgia, pred 158 leti.

Kazimir Pulaski, najstarejši sin grofa Josipa Pulaskiego, se je rodil na Poljskem meseca marca 1748. Poljska je bila tedaj aristokratska republika s kraljem, izvoljenim od plemstva. Rusija in Prusija sta se od časa do časa vmešavali v poljske zadeve in vsiljevala izvolitev svojega kandidata za kralja. Pristaši parlamentarne vladavine so se borili proti takemu vmešavanju. Ob taki priliki je ruska Katerina Velika vsilila izvolitev Stanislava Poniatovskega na poljski prestol. Izbruhnil je upor in eden izmed voditeljev je bil grof Josip Pulaski. Kazimir Pulaski, ki je bil tedaj mlad častnik, se je bojeval ob strani očeta. Uporniki so bili zmagoviti v raznih bitkah, ali njihova sredstva po nekaj letih so bila izčrpana in njihova vojska premagana in razpršena. Prva delitev Poljske se je izvršila 1. 1772. Sledile so kmalu nadaljnje delitve dežele med Rusijo, Avstrijo in Prusijo in ponosna Poljska je izginila za 150 let, dokler ni zopet oživila po svetovni vojni.

S porazom upora je mladi Pulaski izgubil dom in svoja posestva. Pobegnil je na Turško. Tu je zastopil agilitar za vojno proti Rusiji. L. 1775 je prišel v Pariz, kjer je izvedel, da so se ame-

riški kolonisti uprli proti Angleški in da se mnogi revolucionarji iz raznih dežel bojujejo v njihovih vrstah. Srečal je Benjamina Franklina, ki je tedaj zastopal stvar revolucije v Parizu. Meseca maja 1777 je Franklin spisal priporočilno pismo na generala George Washingtona, kateremu je predstavil Pulaskiego kot "častnika, ki slovi po vsej Evropi za svoj pogum in bojevitost v obrambo svobode svoje domovine proti trem osvojevalnim velesilam, Rusiji, Avstriji in Prusiji."

Pulaski je prišel v Boston meseca julija 1777 in sestal se je s Washingtonom naslednjega meseca. Ta-le je pisal John Hancock-u in sugeriral, naj se Pulaski postavi na čelo vsega konjeništvu. To se ni vresničilo in Pulaski je vstopil v Washingtonovo vojsko kot prostovoljec. Vdeležil se je bitke pri Brandywine z odliko in boril se je v mnogih drugih spopadih kot poveljnik kavalarije. V onih črnih dneh, ko je Washingtonova lačna vojska prezimovala pri Valley Forge, je Pulaski furziral za živčev po okolici.

V mnogih poročilih na Kontinentalni Kongres se je Pulaski bridko pritoževal proti nespособnosti in ljubosumnosti med podrejenimi poveljniki, vsled česar da se trati čas in da mu dostikrat ne preostaja drugo kot boriti se z medvedi. Tedaj so poljskemu revolucionarju dovolili, naj organizira svoj neodvisni konjeniški kor, ki naj obstoji iz 68 konj in 200 pešcev, pa naj bodo konji oboroženi s sulicami in pešci z opremo lahke infanterije.

V neverjetno kratkem času je Pulaski postavil svoj kor na po-

lje. Izbral je nekoliko Poljakov in Francozov za poveljnika mesta, ali moštvo je bilo večinoma sestavljeno iz domačinov. Michael de Kovač, ki je bil baje iz Ogrskega, je bil drugi v komandi po Pulaskem, ki je dobil čin brigadirja - generala. Stotnika konjenikov sta bila grof Mountford in Jan de Zielinski, kateri poslednji je bil ubežnik iz Sibirije. Izmed drugih Evropejcev v Legiji Pulaskiego so bili: John Seydelin, Maurice Beniowski, Adam Melchior, grof Kolkowski, Nicholas Ryland, Josef Bal-desqui, baron de Bose, Matija Bogovski, Paul Bentalon in Gerard de St. Elmo.

V jeseni l. 1779 se je Pulaski s svojo legijo pridružil generalu Lincolnu, ki se je s pomočjo francoskega brodograja priprav-

ljal napasti Savannah. Dne 9. oktobra je Pulaski, ki je bil tedaj 31 let star, izvedel drzen napad na angleško fronto na čelu svojega konjeništvu. Zadel ga je krogla in odnesli so ga na vojno ladijo "Wasp", kjer so zdravniki zaman poskusili izveliči kroglo. Umril je v ladiji. Ni ugotovljeno, da-li je bil pokopan v morje ali pod hrasti na otoku St. Helena ali v Greenwich, Georgia.

Ameriški pesnik Longfellow je ustvaril romantično povest okolo zastave Legije Pulaskiego, ki je bila baje zašita od Moravskih sester pri Betlehemu.

Skupaj s svojim rojakom Kosciusko je Pulaskiego spomin počaščen v tej deželi kot "popotnega viteza za stvar svobode". F.L.I.S.

WPA POMAGA BOLNIKOM IN POHABLJENCEM

Works Progress Administration pomaga onim prebivalcem te dežele, ki so v takem zdravstvenem stanju, da morajo vedno ostati doma ali v raznih zavodih, in jim ponuja tako pomoč, kakršno niti njihove družine niti državne ustanove jih ne morejo preskrbovati.

Invalidi, pohabljeni, slepci in umobolniki, ki se nahajajo v zavetiščih ali pa ne morejo zagospodovati svojega stanovanja, dobivajo pomoč potom raznovrstnih projektov, ki zaposlujejo reliefne delavce.

Otroci, ki ne bodo nikdar v stanu pohajati šole, dobivajo poduk v osnovnih šolskih predmetih, rokodelstvih, glasbi in umetnosti. Šolski poduk se pri- naša domov tudi onim, ki so začasno odstranjeni iz šole vsled zdravljenja po otroški paralizi in drugih boleznih, ki zahtevajo dolgotrajno oporavljanje. Tudi za naknadno zdravljenje po otroški paralizi so na razpolago bolnišnice, ki učijo telovadbo, tako da člani mladih nog in rok postanejo gibčni, kajti drugače bi odreneli za vedno.

Zraven tega pripovedovatelji- ce pravljice obiskujejo po večkrat na teden mlajše otročiče, ki so zaprti doma. Svoje pripovedke ilustrirajo s slikami, ki jih rišejo na obsežnih črnih ploščah, in včasih učijo tudi pacijente, da jih sami rišejo.

Slepem, otrokom in odraslim, pomagajo WPA učitelji in vadi- telji, ki gredo k njim na dom in jih učijo rokodelstva, razne igre, pletenje preprog in čitanje po Braille-ovem sistemu. Vse- led posebnega WPA projekta je bi- lo izdelanih več kot 13,700 gramofonskih maslin za odigranje rekordiranih knjig in se ti stroji dajejo slepcem na posodo sku-

paj z dotičnimi ploščami.

Da se dokaže zdravilna vred- nost glasbe za pohabljenе otro- ke, dva WPA učitelja od WPA federalnega glasbenega projek- ta vodita tečaj za poduk glasbe v Minnesotskih zavodih za po- habljene otroke, in uspeh je po- memben. V mestu St. Paul se vrši tak poduk po trikrat na te- den za 104 učencev Lindsayove šole za pohabljenе otroke. V Doeling School for Crippled Children se izvaja projekt, ki gre še korak dalje. Učitelj je or- ganiziral orkester 29 godal, ki je baje edini svoje vrste v tej deželi. Ta projekt ne le proizva- ja precej dobro glasbo, marveč tudi dokazuje svojo korist v le- čenju bolnikov, ki trpijo na mi- šičnih krčih. Otroci se učijo pravilno držanje instrumentov in skladno kontroliranje nepo- slušnih mišic. Neka pacientka se je tako zboljšala, odkar se je pridružila orkestru, da ne rabi več stolička na kolesih.

Marijonetne predstave v umo- bolnicah dajejo otrokom, ki se tam nahajajo, približno isto po- moč, ki jo glasba daje telesno pohabljenim. Projekt marijo- netnih predstav v newyorški Bellevue bolnišnici je dosegel nekatere znatne uspehe v tem pogledu.

V otroških oddelkih mestnih bolnišnic v New Yorku, Port- land, Oregon, Mobile, Alabama, in v mnogih drugih mestih so otroci prvič v življenju imeli priliko videti cirkus, ko so tam vpriporile predstavo nekatere WPA skupine, ki obiskujejo ta- ke zavode. Neki predstavi, ki se je minulo poletje vpriporila v New Yorku, je prisostvovalo 2500 otrok. Tudi vodvilke in marijonetne skupine obiskujejo bolnišnice, reformatore in dru-

Division of Recreation Pro- jects izvaja v državi Wisconsin program za rehabilitacijo mo- ških, ženskih in otrok, ki ležijo v postelji oziroma se ne morejo zganiti z hiše. Svrha postrežbe je ta, da se onesposobljenim ose- bam pomaga prilagoditi se nor- malnemu in koristnemu življe- nju s tem, da se jim nudi prime- ren strokovni poduk.

IZ SLOV. NASELBIN

(Nadaljevanje s 2. str.)

hvalo naše sijajne nastope, gredo daleč preko mestnih mej in glasno pripovedujejo o naši kulturi in naši aktivnosti. Oprostite g. urednik, da sem se toliko časa pomudil v našem vrtu. Je že tako res kot pravijo, da "kar misli srce, — to iz ust vre". — Vrt pa bo postal sila za ime našega ju- goslovanskega naroda in pri tem nič manj ime naših posa- meznih narodov Slovencev, Hrvatov in Srbov, saj v tem vrtu prav tako lahko vsaka narodnost za se prireja svoje narodne dneve. Smo pač prav tako kot v Jugoslaviji, trije narodi, pa vendar vsi Jugoslo- vani!

(Konec jutri).

A. Grdina.

ZRAČNE MOTNJE IN VOZACI

V enem izmed preteklih dni zvečer so imeli v Budim- pešti cel kup avtomobilskih nezgod, med njimi šest tež- kih. Tako je dobil predsednik madžarske državne banke dr. Bela Imredy precej težko po- škodbo v obraz, ko je svoj voz trenutno zavril in ga je vrglo naprej. Avto bivšega feldmaršala in nadvojvode Jo- zefa je trčil z neko konjsko vprego. Mož je ostal le po naključju neuranjen. Tramvaj je trčil v avto londonskega bankirja Flowera in ga raz- bil. Pri ostali nesreči je bilo 13 oseb težko ranjenih. To nenadno visok število nesre- razlagajo z atmosferskimi motnjami, ki so vladale ta večer in ki naj bi bile zmanj- šale pozornost ljudi.

Sam je kriv. — Petletni Ja- kec vleče psička za rep. Ma- mica ga pokara: "Jakec, to je srde, da ubogega psička vlečeš za rep."

Jakec pa pojasni svojo ne- dolžnost: "Mamica, saj ga ne vlečem za rep. Jaz rep le dr- žim, vleče pa kužek sam."

SOBA V NAJEM

Pri dobri slovenski družini se odda v najem soba brez hrane. Gregor Gregorich, 1931 W. 22nd Pl., Chicago.

VABILO

NA VELIKO SLOVESNO

OTVORITEV novih prostorov

na katero prijazno vabi vse Slovence in Slovenke oziroma vse

Jugoslovane znana slovenska gostilna in restavracija

Maryton Cafe & Restaurant

MR. in MRS. ANTON GOLENKO, lastnika

2246 BLUE ISLAND AVENUE

CHICAGO, ILLINOIS

v soboto večer, 9. oktobra '37

BREZPLANČEN PRIGRIZEK — ZABAVA — PLES

Igra izvrstna godba Johnny & his Merrymakers

Rojaki Slovenci ne pozabite tega večera! To bo pravi družinski večer. Pridite in poveselite se z prijatelji in znanci. Pripeljite seboj svoje prijate- lje in znance!

PIJTE SLOVEČE

MONARCH PIVO

na vaših partijah, društvenih veseljah in piknikih, katerega vam pripelje

VAŠ ROJAK

JOHN KOČHEVAR

West Side Distributor of MONARCH BEER

2215 West 23rd St.

Tel. CANal 6177

Chicago, Ill.

"Dušica"

ROMAN
Spiala B. Orczy
Prevedel Paulus

Vedela je, ali bolje, slutila je, da je to ra —

amle zunaj je čakala, s svojim izkušnim kapitanom in z vestnimi pomorščaki na krovu, z jadrji pripravljenimi, da vsak hip odpotuje, čakala je na svojega gospoda — Ah, brezupno, zaman! Nikdar več ne bo stopil na njen krov, nikdar več ne bo zrl belih doverskih skal, svobodnih, veseleli trat in gozdov Anglije —

Pa pogled na "Zoro" jo je napolnil z novimi, nadčloveškimi močmi. Tamle spodaj je bilo obrežje, tamle nekje je bila "Blanchardova koča". Mesec se je sicer spet skril, pa našla bo pot, naprej bo pohitela, posvarila jih bo, naj se zgodi karkoli —

Z zadnjim naporom je stekla naprej, opotekala se je čez kamenje, oprijemala se je skal — Najbrž je prehitela Chauvelina in Desgasa, kajti nenadoma je začula njihove korake za seboj. In spet se je prikazal mesec izza bežečih oblakov —

Ali so jo zapazili —? Brž je počenila in se skrila kakor plaha žival.

Na robu je bila. Globoko spodaj pod njo je ležalo morje. Strmina ni bila prehudra, brez posebnih težkoč bo priplezala do koče —

Kje neki je bila koča —?

Napeto je opazovala skale.

Da, tamle spodaj, na pol poti do morja, tam je nekaj žarelo — Rdečkasta svetloba je sijala skoz temo —

In sedaj jo je videla. Preprosta, lesona bajta je bila, med skalami je stala, vrata so bila polodprta, ogenj je svetil v temo. Čisto blizu je bila —

Sree ji je burno udarilo, na cilju je bila.

Brez obotavljanja se je spustila po strmini, od skale do skale je hitela. Ni se brigala za Chauvelina, ni se menila za vojake, ki so brez dvoma prežali okrog koče v zasedi — Naprej, naprej je morala, noge so jo skelele, krvavele so — Naprej — naprej —!

Spotaknila se je, trdo je priletela na skalo. Pa vstala je, naprej je pohitela — Sedaj bo zaklicala svarilni opomin beguncem —

Nagel korak začuje trdo za seboj, usta hoče odpreti, pa nekdo jo pograbi za obleko, jo podere na tla, krog ust se ji nekaj ovije, komaj je dihala —

Pogleda kvišku —

Nekdo se je sklanjal nad njo, dvoje malih bledeh oči je videla, zdelo se ji je, da se bleščijo kakor mačje oči v temi —

Poznala je te oči —

Streslo jo je — Chauvelin je bil —

Njegovi suhi, koščeni prsti so ji tipali po licih, ni je koj spoznal, tema je bila.

"Ženska —!" je šepnil. "Pri vseh bogovih — ženska!"

"Ne, smem je izpustiti —! Utegnila bi nas motiti —", je mrmral. "Kako neki —?"

Hipoma je umolknil. Spet so tipali njegovi prsti ujetnici po licih, zlobno, tiho se je zarežal, da je šlo Margareti skozi mozeg in kosti.

"O jej, — o jej!" je šepetal s ponarejenim, vljudnim začudenjem, "to je — to je pa zares prijetno iznenadenje —!"

In Margaret je čutila, kako je dvignila njeno onemoglo roko k svojim tenkim ustnicam —

Prizor je bil smešen, pa obenem tragičen — Uboga, izmučena ženska, potrta,

obupana, polnezavestna — in pred njo njen smrtni sovražnik, ki ji je v odurno žaljivi galantnosti poljubljal roko —

Zavest jo je zapuščala, povoj okrog ust jo je dušil, njeno do skrajnosti utrujeno telo, ki ga je le še razburjenje držalo po koncu, je odjenjalo, brezup jo je zagrnil, ni videla več ničesar, ni slišala več —

Krepke roke so jo dvignile od tal. Izgubila je zavest —

XXVIII.

UJETNICA.

Ko se je Margareta zbudila, je čutila, da leži na vojaškem plašču, z glavo naslonjena na skalo. Spodaj nekje je udarjalo morje ob pečine. Mesec se je skril, tema je bila.

Blizu nje so se šepetaje pogovarjali.

"Štirje so v koči," je pravil nekdo. "Pri ognju sede in mirno čakajo."

"Koliko je ura?"

"Dve bo."

"Jadrnica —?"

"Je angleška. Tri kilometre je oddaljena od obale. Čolna ni videti."

"Ljudje so dobro skriti v zasedi?"

"Da, državljan!"

"Ne smejo se geniti!"

"Ne bodo se genili, dokler ne pride dolgi Anglež. Šele ko bo v koči, bodo planili."

"Dobro! — In gospa?"

"Je še nezavestna, se zdi. Tamle blizu vas leži."

"In žid?"

"Zvezal sem ga in mu zamašil usta. Ne more se geniti, niti vpiti."

"Dobro! Imejte puške pripravljene! Pojdite nazaj na svoje mesto h koči!"

Margareta je čula, kako je Desgas — on je bil — oprezno in počasi odlezel. In nato so se dolgi, suhi prsti oklenili njenih rok in jih držali kakor v kleščah.

"Preden vam odvezem robec od vaših lepih ust, plemenita gospa," ji je šepetal na uho Chauvelin, "vas moram nekoliko posvariti. — Ne vem sicer, kako sem zaslužil veliko čast, da ste me spremljali čez "Rokav" in semkaj v tole samotno pokrajino, pa zdi se mi, da moji skromni osebnosti ne velja vaša izredna ljubeznivost. — Ne bom se menda preveč motil, če sumim, da bi utegnil svarilen glas iz vaših lepih ust ob dani priliki splasiti zvitega lisjaka, na katerega tule čakamo."

Nekoliko je pomolčal in koščeni prsti so se še tesneje oklenili njenega zapestja.

Šepetaje je nadaljeval:

"V koči tamle, če se čisto ne motim, čaka vaš brat Armand Just in z njim izdajalski Tournay in še dva človeka take vrste, čakajo na skrivnostnega rešitelja, ki je toliko časa sem vodil za nos republikansko vlado, — na "Dušico". Ni dvoma, če zakričite, če počli strel, če nastane nemir, ni dvoma, pravim, da bodo iste dolge noge, ki so skrivnostno "Dušico" prinesle sem, prav tako naglo spet odnesle "Dušico" kam na varno. In ves naš trud bo zaman — Na voljo pa vam je dano, da osvobodite svojega brata Armanda in odidete še nocoj na Angleško ali kamorkoli vam je ljubo —"

(Dalje prihodnjič)

Columbia plošče

- 25091-F—Oj pastirčki, božji ljubljenci,
Vsi verni kristjani, božična, poje A. Šubelj-75c
- 25093-F—Moja Francka,
Potepuh, valček, harmonika75c
- 25095-F—Sladke vijolice, valček
Double Eagle, koračnica, harmonike75c
- 25096-F—Trebaj ni moje ljubce plavšati,
Ko ptičica ta mala, poj. M. Udovič in J. Lavše 75c
- 25097-F—Dekle to mi povej,
Pastir, bariton, A. Šubelj75c
- 25098-F—Golobička, polka,
Repač, banda, dve harmoniki75c
- 25099-F—Zvedel sem nekaj novega,
Micka, ženski duet, Udovič in Lavše75c
- 25100-F—Zagorski zvonovi, narodna pesem,
Vsi so prihajali, nar. pesem; p. A. Šubelj75c
- 25102—Morje adrijansko, pevsko društvo Zora,
Ciciban, bariton Ant. Šubelj75c
- 25103—Moj očka ima konjička dva,
Urno stopaj; Špehek in sin, harmonike75c
- 25104-F—Gozdič je že zelen,
Po gorah je ivje, petje Udovič in Lavše75c
- 25106-F—Al' me boš kaj rada imela,
Ljubca moja, kaj si strila,
petje, sestre Mihilič75c
- 25107—Dobro jutro, ljubca moja,
Ko dan se zaznava, žensko petje, duet75c
- 25108—Od kje si deklet ti doma, valček,
Zgaga polka, Lovšn, harmonika75c
- 25109—Je pa davi slanica padla,
Pojmo na Štajersko, A. Šubelj in A. Madic75c
- 25110—Ljubca, kod si hodila,
Čez tri gore, petje, A. Šubelj in A. Madic75c
- 25111—Leži, leži ravno polje,
Dobro jutro, hišni očka, petje zbor 'Domovina' 75c
- 25112—Oh, uraže bije, duet,
Narodne pesmi, M. Udovič in J. Lauše75c
- 25114-F—Dekleta v kmečki brivnici,
Pridi sveti Martin, Adrija in Dajčman75c
- 25115-F—Jest pa eno ljubco imam,
Imam dekle v Tirolah, Udovič in Lauše75c
- 25116—Dobro srečo za kravo rdečo,
Živela je ena deklica, Adrija-Dajčman75c
- 25117—Selsko veselje,
Ljubca je videla, ženski duet75c
- 25123—Sinoči je pela, Oj drev pa grem snubit jo,
Planinarica, pevski zbor Domovina75c
- 25126—Vetrček po zraku gre,
Kaj sem prisluzil, Udovič in Lauše75c
- 25127—Brez cvenka in brez soli,
Predputna, kom. scene, Adrija, Hoyer trio75c
- 25130—Velikonočna,
1. in 2. del, duet, moški in ženski gl.75c
- 25131—Lovska,
Kdor hoče furman bit, ženski duet75c
- 25132-F—Na morju, 1. in 2. del,
pojejo pevci Adrije, igra Hoyer trio75c
- 25133-F—Prodana nevesta,
Oj dobro jutro junfca75c
- 25135-F—Večerni valček,
Hopsasa polka, Hoyer Trio75c
- 25137-F—Tam kjer lunica, narodna, Vičar tenor,
Škrjanček, narodna, Vičar tenor75c
- 25138—Vesela Urška, valček,
Ribčan Urban, polka, Hoyer Trio75c
- 25139—Kadar boš ti vandrat šu ..., duet,
Uspavanka, duet, gdni. Loushe in Udovič75c
- 25142—Jest pa za eno deklico vem,
Spomin, duet, pojeta gdni. Udovič in Lauše 75c
- 25143—Samo Tebe ljubim, valček,
Krasna Karolina, polka, igra Hoyer Trio75c
- Manj, kakor TRI plošče ne razpošljamo.

Naročilom priložite potrebn znesek. Pri naročilih manj kakor 5 plošč, računamo od vsake plošče po 5c za poštino. Ako naročite 5 ali več plošč, plačamo poštino mi. — Pošljamo tudi po C. O. D. (poštnem povzetju), za kar računamo za stroške 20c od pošiljave. — Naročila blagovolite poslati naravnost na

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road

Chicago, Illinois

Pisano polje

J. M. Trunk

Sveta — hinavščina.

Povsod je nekaj hinavščine in goljufije, samole pri mleku je nekaj vode, pravijo. Največ hinavščine utegne biti pri politiki, diplomaciji. Francija je slovesno naznanila svetu, da je zadnje dni odprla svoje meje v Španijo, ker je potekla neka pogodba, ne velja več neki sporazum. Hudo svetniško lice si je nadejala pri tem. Rusija je bila pri izbruhu v Španiji polna mehkega in enako prav svetniškega usmiljenja do španskih otrok, katerim je pošiljala čevljičke in hlačiče in jankice in še nekaj pod zobe. Še zdaj tako dela, ruske ladje vozijo golo usmiljenje. Falotje, ako strežejo tem ladjam po — usmiljenju. Morda v kratkem razglasi slovesno tudi usmiljena Rusija, da je tega usmiljenja konec.

Prav svetniška hinavščina. Že preden so se homatije pričele, so drdrali cele noči v lazi iz Francije, napolnjeni z municijo, in so drdrali prav do — odprtja meje, zdaj bodo tudi podnevu. In ruski čevljički in hlačiče in jankice so bili kanoni in tanki in zrakoplovi pod šajnom rdečega usmiljenja do katoliških Špancev, zdaj bodo kanoni moleleli čez krov, pa bi bilo sitno, ko bi jih zagledal kak — morsk ropar, in zato se Jud Litvinov silno širokousti, da bi ruskim in svetovnim Judom ne bilo dovoljeno delati, kar se njim poljubi, ko so skoroda že vladarji sveta, in imajo vsi drugi le štiti. Ker pa se tem modernim Makabejem ne zljubi, da bi si izpostavili svojo kožo, bodo še naprej hinavsko odpirali in zavijali oči. Francozi so zdaj itak le sluge ponižni ruskih Judov, zato jim morajo slediti tudi na poti politične hinavščine.

Zmaga?

Izgleda, da je pravoslavje v Jugoslaviji v zadnjem verskem konfliktu zmagalo. Celotna vlada se je morala umakniti.

DR. J. E. URSICH

ZDRAVNIK IN KIRURG

2000 W. Cermak Road

CHICAGO, ILL.

Uradne ure: 1—3 popoldne in 7

—8 zvečer izjemni ob sredah.

Režidenčni telefon: La Grange 3966

Uradni telefon: Canal 4918

PO DNEVI NA RAZPOLAGO

CELI DAN V URADU.

ROJAKI SLOVENC!

Kadar želite o. krasiti grobove svojih dragih, ne pozabite, da imate na razpolago lastnega rojaka.

Postavljam in izdelujem vse vrste nagrobne spomenike v vseh naselbinah države Illinois. Cene zmerno, delo jamčeno, postrežba solidna. Se priporočam!

Kadarkoli nameravate kupiti nagrobni spominski kamen, pišite na podpisane za vsa pojasnila in za cene. V Vašo korist bo.

Joseph Slapničar

SLOVENSKI KAMNOSEK

1013 North Chicago Street,

JOLIET, ILL.

Telefon 2-4787

Naročila za stenski koledar za l. 1938

bomo sprejemali do 1. novembra 1937.

Veliko veselje

naredite domačim v starem kraju, če jim za novoletni dar pošljete stenski koledar "Amer. Slovenca za leto 1938.

Da bo mogoče ustreči vsem, zato oglašamo stenski koledar za leto 1938, že v naprej. Tiskali jih bomo le toliko, kolikor jih bo naročenih v naprej.

Pošljite naročilo za stenski koledar pravočasno, do 1. novembra 1937. 20c

Koledar stane s poštino vred kar pošljite v znakah ali v gotovini na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Rd., Chicago, Ill.

Tudi katoličanom ne bo škodovalo če se držimo gesla:

Svoji k svojim!

"tiskarna Amerikanski Slovenec"

ticka vse vrste tiskovine, lično in točno za organizacije, društva, in posameznike. Cene zmerno delo dobro. Vprašajte nas za cene, predno oddaste naročilo drugam.

1849 W. Cermak Road

Tel. Canal 5544

Chicago, Illinois